Сөз таптары. Зат есім

Сөздердің білдіретін мағынасына, түрлену тұлғасы,қойылатын сұрағына,сөйлемде атқаратын қызметіне қарай топталуын сөз таптары дейміз.

1 Зат есім
2 Сын есім
3 Сан есім
4 Есімдік
5 Етістік
6 Үстеу
7 Еліктеу
8 Шылау
9 Одағай

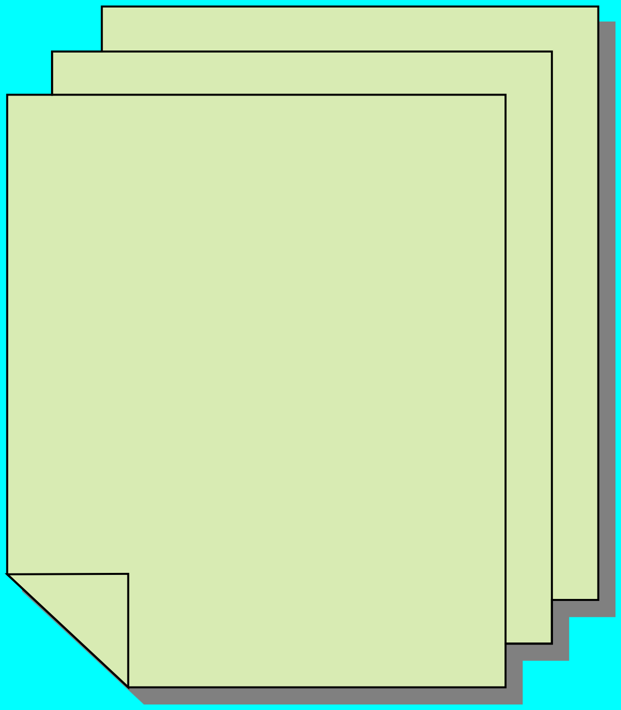

Зат есім

– Кім? Не? Деген сұрақтарға жауап береді.

- Белгілі затқа, нәрсеге, табиғат құбылысы мен қоғамдық болмысқа қойылған атаулар.

МЫСАЛЫ: әке(кім?)   тау (не?)

Зат есім

- **Жалпы есім-** біркелкі заттардың жалпы атауы.
- **Мысалы:** тау, өзен, көл, қала, жұлдыз, кісі, қару,т.б.

- **Жалқы есім-** біртектес бірнеше заттардың ішінен бөлініп алынған және жеке я дара заттарға берілген атауларды білдіретін сөздер.
- Гималай, Арман

ТАПСЫРМА

ЗАТ ЕСІМ

ЖАЛПЫ **ЖАЛҚЫ**

АЛИМА,АҒАШ,СӘУЛЕ МҰРАТҚЫЗЫ, ИТ, АЛМА, ЖЫЛ,АЛМАТЫ, ОРАЛ, ЖЕР,ДОСТЫҚ ДАҢҒЫЛЫ,ҚҰЛАГЕР,ӘРІП,МӘТІН, МЕКТЕП, САРЫСУ,АУЫЛ

НЕГІЗГІ

ТУЫНДЫ

ЗАТ ЕСІМ

КҮРДЕЛІ

Негізгі зат есімдер

Мысалы кітап

Туынды зат есімдер жұрнақтар арқылы жасалады

Мысалы қойшы

Зат есімдер бірігу

қосарлану

тіркесу арқылы жасалады.

олар күрделі зат есімдер деп аталады.

Мысалы өнеркәсіп

аяқ-табақ

Арал теңізі

ЗАТ ЕСІМ

ДЕРЕКТІ

ДЕРЕКСІЗ

- Нақтылы тануға болатын зат атаулары **деректі зат есім** деп аталады.Мыс:мектеп,ағаш,қағаз.
- Көзге көрінбегенмен,адамның ойлауы нәтижесінде ғана танылатын құбылыс,ұғым атаулары **дерексіз зат есім** деп аталады.Мыс:адамгершілік, ақыл.

Кітаппен жұмыс

- 122 жаттығу

Кітаппен жұмыс

- 123 жаттығу

- Зат есім
  - Түрлері
  - СҰРАҚТАРЫ
  - НЕНІ БІЛДІРЕДІ?

ТАПСЫРМА

“ Кім жылдам?” ойыны

Әркім өздері білетін бір-екі мақал-мәтелді жазып, ондағы зат есімдердің астын сызу,түрін анықтау.

- Зат есім
  - Жалпы,жалқы
  - Деректі,дерексіз
  - Негізгі, туынды,күрделі

  - Кім? Не? Деген
  - сұрақтарға
  - жауап береді

  - Сөз табының бірі
  - Заттың атын білдіреді

Сұрақ-бізден, жауап-сізден

- Сөз таптары дегеніміз не?
- Қазақ тілінде неше сөз табы бар?
- Зат есім дегеніміз не?
- Сұрақтары қандай?
- Зат есімнің қандай түрлері бар?
- Жалпы,жалқы есім дегеніміз не?
- Деректі,дерексіз зат есім дегеніміз не?

Тапсырма

Ережелерді жаттау

126 жаттығу